

- значне посилення фінансової прозорості та підзвітності органів місцевого самоврядування (чітке визначення повноважень органів державного фінансового контролю та місцевих фінансових органів завдяки фінансуванню з місцевого бюджету, впровадження незалежного зовнішнього аудиту та громадського нагляду за формуванням та використанням коштів місцевих бюджетів);

- вдосконалення програмно-цільового методу бюджетування для прийняття та узгодження управлінських рішень та раціонального використання ресурсів місцевих бюджетів;

- підвищення відповідальності головних розпорядників бюджетних коштів за результативність виконання бюджетних програм;

- зміцнення та нарощення власної дохідної бази місцевих бюджетів.

Отже, в сучасних умовах визначальне місце у формуванні місцевих бюджетів відіграє активізація процесів децентралізації. Це дозволить громадянам безпосередньо впливати на вирішення більшості життєво важливих для них питань, самостійно обирати місцеву владу, на яку значною мірою покладено повноваження для реалізації конституційних зобов'язань. Крім того, органам місцевого самоврядування надається більше прав і повноважень для ведення активної політичної, соціальної та економічної діяльності на відповідних територіях.

Список використаних джерел:

1. Фінансова децентралізація в Україні. Перший етап успіхів (за даними Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України). URL: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/03/Buklet-finansova-detsenrt-21.03.17.pdf> (дата звернення 14.11.2018).

2. Моніторинг процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування станом на 10 серпня 2018 (за даними Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України). URL: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/10.08.20181.pdf> (дата звернення 12.11.2018).

3. Пальчук В. Місцеві бюджети в умовах фінансової децентралізації. *Україна: події, факти, коментарі*. 2017. № 6. С. 41–51. URL: http://www.nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2781:vpliv-detsentralizatsiji-na-posilennya-platospromozhnosti-mistsevikh-byudzhativ&catid=8&Itemid=350 (дата звернення 12.11.2018).

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ КАЗНАЧЕЙСЬКОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

*Квасниця О.В., к.е.н.,
доцент кафедри фінансів ім. С.І. Юрія
Тернопільський національний економічний університет
Сидорук А.І.
Студентка 4 курсу факультету фінансів
Тернопільський національний економічний університет*

Відповідно до статті 43 Бюджетного кодексу України передбачається, що під час виконання державного та місцевих бюджетів використовується казначейське обслуговування бюджетних коштів. Казначейське обслуговування державного

бюджету здійснюється органом виконавчої влади – Державною казначейською службою України. Саме вона здійснює державну політику казначейського обслуговування бюджетних коштів. Державна казначейська служба України є центральним органом виконавчої влади. Її діяльність спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України для реалізації державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, тому воно є учасником системи електронних платежів Національного банку України [1].

Діяльність ДКСУ заключається в забезпеченні виконання держбюджету через ведення обліку надходжень податків, зборів та інших платежів, що є обов'язковими та проведення видатків державного бюджету через оплату рахунків об'єктів господарської діяльності які надавали послуги розпорядникам бюджетних коштів [2].

В роботі Казначейської служби обширно застосовуються інформаційні технології які прискорюють процедурні моменти в процесі казначейського виконання державного бюджету. Під час виконання застосовуються такі процеси як: обмін, накопичення, опрацювання, управління та формування звітів. На сьогоднішній день в системі казначейства для обслуговування бюджетів діє автоматизована система «Казна», яка дозволяє контролювати рух грошових коштів бюджетних установ. Спрощення і уніфікація звітності з виконання бюджетів є одним з пріоритетних завдань, яке стоїть перед розробниками даної програми.

Не дивлячись на певні недоліки вимушеного переведення бюджетів на казначейське обслуговування, а саме такі як: блокування можливості застосування прогресуючих технологій фінансового менеджменту та посилення бюрократичності бюджетного процесу на первинному рівні, перехід на казначейську систему обслуговування вніс багато позитивних змін у фінансову систему. До таких оптимістичних моментів можна віднести:

- модернізацію методів перерахування коштів на рахунки розпорядників з рахунків бюджетів;
- володіння повною та достовірною інформацією про видаткову та дохідну частину бюджету завдяки їх концентрації;
- формування органами ДКСУ точних звітів про зведений та місцеві бюджети за кожен звітний період;
- модернізація методів перезарахування коштів з рахунків бюджетів на рахунки розпорядників бюджетних коштів.

Переваги казначейського обслуговування свідчать про те, що воно є доцільним та ефективним, але в ході діяльності було виявлено низку проблем які спонукають ДКСУ до оптимізації та вдосконалення процедури казначейського обслуговування. Серед них найбільш вагомим є:

- нестача матеріально-технічної бази, а саме комп'ютерів, модемів, тощо;
- збільшення навантаження на канали зв'язку, низький рівень обладнання районної ланки цифровими технологіями зв'язку;
- відсутність розмежування між органами ДКСУ та місцевими органами самоврядування в процесі обслуговування бюджетів місцевого рівня;
- нераціональний розподіл коштів між розпорядниками та одержувачами, що призводить до того, що в одних установ залишаються невикористані кошти, які вона повертає до бюджету, а у інших з'являється кредиторська заборгованість;
- відсутня оперативність в роботі, що проявляється в значних затримках у фінансуванні видатків місцевих бюджетів, що в свою чергу перешкоджає ефективному вирішенню питань громад;

- низький рівень кваліфікації ДКСУ, через плінність кадрів, що зумовлено незадовільним рівнем праці.

Також у процесі казначейського обслуговування місцевих бюджетів існує проблема щодо використання програмного забезпечення, оскільки органи казначейства користуються програмним продуктом АС «Казна», а розпорядники коштів – іншими власними програмами. Вказане унеможлиблює трансформацію звітності розпорядників коштів у затверджені казначейською службою форми, що призводить до додаткових витрат часу і праці. У зв'язку з цим виникає необхідність у впровадженні єдиного програмного забезпечення.

На основі цих проблем можна сформулювати основні напрямки вдосконалення діяльності ДКСУ. В першу чергу, щоб запобігти проблемам які виникають у віддалених сільських та селищних пунктах, варто створити виїзне робоче місце, яке дасть змогу ефективніше використовувати бюджетні кошти. Також варто вдосконалити систему обміну інформацією між казначейською службою та органами Міністерства фінансів та розробити низку рекомендацій щодо підвищення оплати праці та стимулів у вигляді премій та доплат. Для підвищення ефективності та оперативності роботи органів казначейства варто виділити додаткові асигнування на покращення матеріально-технічної бази та запровадити автоматизацію проведення перевірок за допомогою персональних ЕОМ. Спираючись на досвід Франції, можна залучити до системи казначейського обслуговування місцевих бюджетів поштові відділення. З урахуванням значної віддаленості деяких сіл від філій ДКСУ, це може забезпечити уникнення непродуктивних витрат для відповідних рад [3, с. 67-68].

Також, враховуючи досвід французів доцільно буде створити окремий казначейський банк, який буде брати активну участь у фінансуванні економіки держави. Головною дією у розв'язанні проблем фінансової стабільності та незалежності місцевого самоврядування України є бюджетна децентралізація, при високому рівні якої можна буде свідчити про демократизацію суспільства та ефективне використання коштів. На сьогоднішній день місцеві органи попри позитивні зміни так і не отримали достатню автономію в ухваленні рішень.

Отже, можна зробити висновки, що рівень достовірності бюджетного процесу та його прозорості далекі від ідеального, та при оптимізації роботи головного елемента фінансової системи суспільства можна забезпечити формування оптимальної нормативно-законодавчої бази для позитивного функціонування казначейської системи. Для цього потрібно провести детальну та функціональну перебудову казначейства та вдосконалити інформаційні технології, забезпечити підвищення кваліфікації для працівників та заохотити наплив кадрів. Такі зміни є необхідними та стануть запорукою якісного функціонування економіки.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України (нова редакція) від 08.07.2010 № 2456-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>.

2. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування доходів та інших надходжень державного бюджету : Наказ Міністерства фінансів України від 29.01.2013 №43 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0291-13>.

3. Душина О. Казначейське обслуговування Державного бюджету України: реалії та шляхи вдосконалення // Управління розвитком. – 2012. – № 17. – С. 67–68.